

EKONOMISTYRNINGSVERKET

Rapport

Underlag till statens finansiella sparande

2020 kvartal 4

Publikationen kan laddas ner
från ESV:s webbplats esv.se.

Datum: 2021-02-18

Dnr: 2021-00125

ESV-nr: 2021-7

Copyright: ESV

Rapportansvarig: Annika Näsvalld Åhman

Förord

ESV producerar nationalräkenskapsinformation för staten, underlag till statens finansiella sparande (UFS). Utgångspunkten för beräkningarna är de regler, definitioner och klassificeringar som gäller för de 27 medlemsländerna i EU.

Resultatet av beräkningarna ligger till grund för nationalräkenskapsberäkningarna vid Statistiska centralbyrån, SCB, och används till ekonomisk analys. Resultatet används också vid beräkningen av EU-avgifter och uppföljningen av EU-ländernas ekonomiska situation. Det finansiella sparandet används även för uppföljning av konvergenskriterierna¹.

Beräkningarna görs kvartalsvis och resultatet publiceras knappt två månader efter utgången kvartal.

¹ Konvergenskriterierna innefattar krav om prisstabilitet, sunda och hållbara offentliga finanser och stabil växelkurs.

Innehåll

1 Kontaktinformation	5
Ansvarig Telefon	5
2 Sammanfattning	6
2.1 Försämrat sparande med 74 miljarder kronor.....	6
2.2 Inkomsterna minskade med 7 miljarder kronor	7
2.3 Utgifterna ökade med 67 miljarder kronor.....	7
2.4 Coronapandemins påverkan på statens finansiella sparande	8
3 Revideringar	9
4 Analys av inkomster	11
4.1 Inkomsterna minskade med 6 miljarder kronor	11
5 Analys av utgifter	16
5.1 Utgifterna ökade med 67 miljarder kronor.....	16
5.2 Kostnaderna för arbetsmarknadspolitiska program och insatser fördubblades	16
5.3 I stort sett oförändrade omkostnader för konsumtion.....	16
5.3.1 Inköp av varor och tjänster ökade till följd av covid-19	16
5.3.2 Hyrorna ökade 4 procent	17
5.3.3 Trafikverket fortsatte öka sin aktivering av material.....	17
5.4 Löner och sociala avgifter ökade 3 miljarder kronor	18
5.4.1 Lönerna ökade 5 procent.....	18
5.4.2 Sociala avgifter ökade 7 procent	19
5.5 Myndigheternas försäljning ökade med 0,4 miljarder kronor	19
5.6 Ökade investeringar.....	19
5.6.1 Militära investeringar var oförändrade	19
5.7 Räntorna minskade på helåret 2020.....	20
6 Löpande transfereringar	22
6.1 Löpande transfereringar till utlandet	22
6.1.1 EU-institutioner	22
6.1.2 Övriga utlandssektorn.....	22
6.2 Löpande transfereringar inom Sverige.....	23
6.2.1 Företagssektorn	23
6.2.2 Kommunala sektorn.....	24
6.2.3 Hushållssektorn	26
6.2.4 Ålderspensionssystemet.....	28
6.3 Kapitaltransfereringar till utlandssektorn	28
6.4 Kapitaltransfereringar inom Sverige.....	28

1 Kontaktinformation

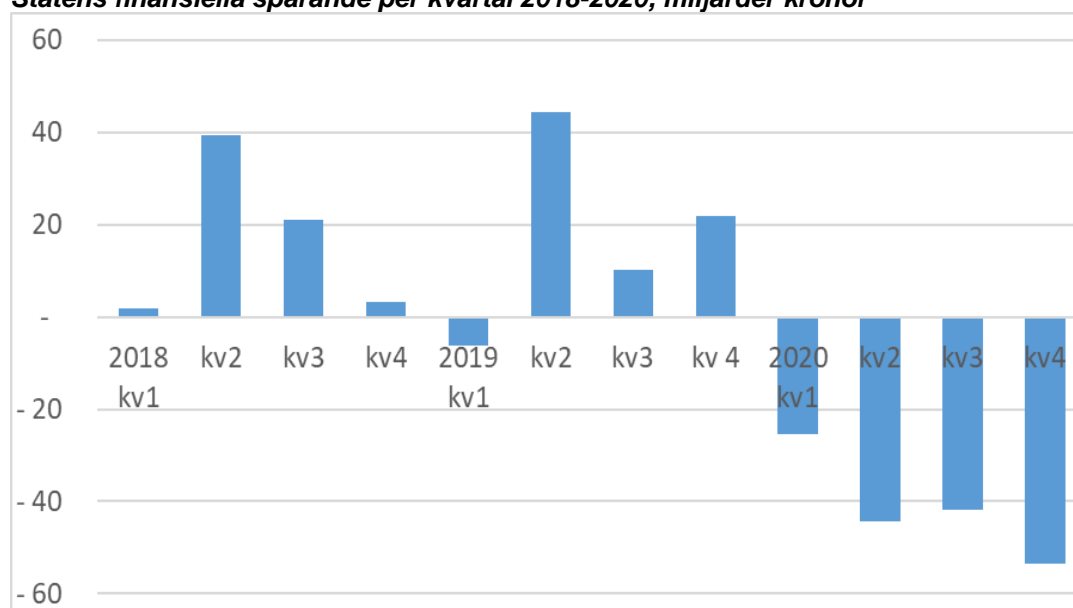
Ansvarig	Telefon
Mikael Marelius Fortifikationsverket Försvarets materielverk Försvarmakten Trafikverket Socialstyrelsen Skatteverket Skogsstyrelsen Statens fastighetsverk Statens tjänstepensionsverk Tullverket	08-690 44 28
Emelie Brunhage Centrala studiestödsnämnden Migrationsverket Riksgäldskontoret	08-690 44 23
Heidi Söderström Laag Kärnavfallsfonden Universitet och Högskolor	08-690 43 68
Leticia Velasquez Diaz Arbetsförmedlingen Försäkringskassan Pensionsmyndigheten Sida	08-690 45 63
Hans Åhlander Exportkreditnämnden Länsstyrelserna Regeringskansliet	08-690 45 07
Annika Näsval Åhman Domstolsverket ESF-rådet Kammarkollegiet Kriminalvården Polismyndigheten Statens skolverk Universitet och Högskolor	08-690 45 14

2 Sammanfattning

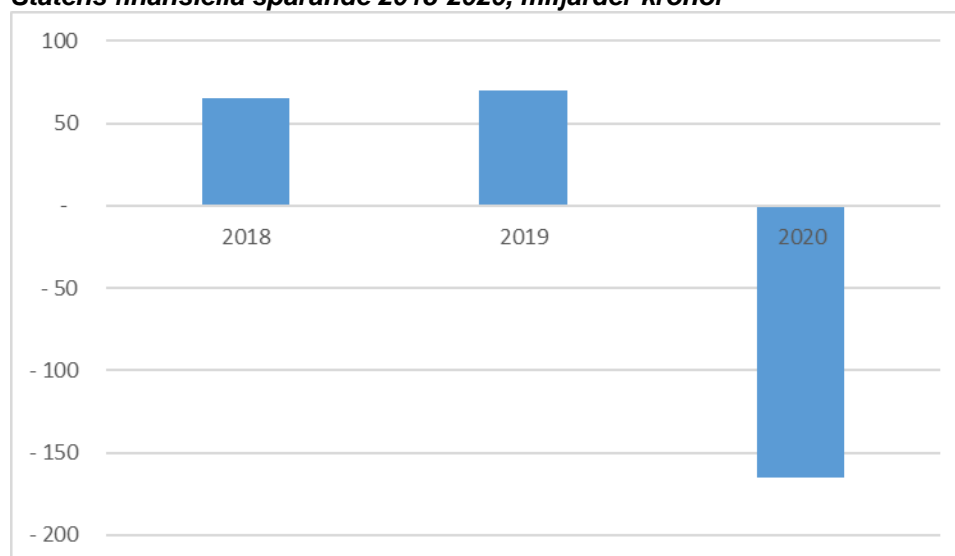
2.1 Försämrat sparande med 74 miljarder kronor

Resultatet av beräkningen för fjärde kvartalet 2020 präglades starkt av coronapandemin och visade ett negativt finansiellt sparande för staten på 53 miljarder kronor. Jämfört med samma period föregående år var det en försämring med 74 miljarder kronor. För helåret 2020 uppgick det finansiella sparandet till -165 miljarder kronor. Senast staten hade negativt finansiellt sparande var 2014.

Statens finansiella sparande per kvartal 2018-2020, miljarder kronor

Statens finansiella sparande 2018-2020, miljarder kronor

2.2 Inkomsterna minskade med 7 miljarder kronor

Under fjärde kvartalet 2020 minskade statens inkomster med 2 procent eller 7 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Totalt uppgick statens inkomster till 377 miljarder kronor.

Under kvartalet minskade löpande inkomst och förmögenhetskatter med 11 miljarder kronor. Hushållens skatter minskade med 4 miljarder kronor varav 2 miljarder kronor avsåg kapitalskatter. Bolagens skatter minskade med 7 miljarder kronor. Skatter på produktion och import ökade med 1 miljard kronor. För helåret 2020 uppgick inkomsterna till 1 409 miljarder kronor vilket är en minskning med 54 miljarder kronor. Minskningen avsåg främst hushålls- och bolagsskatter.

2.3 Utgifterna ökade med 67 miljarder kronor

Fjärde kvartalet 2020 ökade statens utgifter med 18 procent eller 67 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Totalt uppgick utgifterna till 430 miljarder kronor. På helåret 2020 ökade utgifterna med 13 procent eller 180 miljarder kronor.

Det var främst transfereringarna som bidrog till utgiftsökningen. Under fjärde kvartalet ökade utgifterna för transfereringar med 61 miljarder kronor. Ökningen berodde till stor del på ökade bidrag till kommuner och regioner på 20 miljarder kronor. Företagssektorn fick 11 miljarder kronor mer i stöd vid korttidsarbete och omställningsstöd samtidigt som löpande transfereringar till utlandet ökade med 9 miljarder kronor till följd av en högre EU-avgift.

Under fjärde kvartalet ökade även den statliga konsumtionen med 3 miljarder kronor samtidigt som räntor och investeringar ökade med 2 miljarder kronor vardera.

2.4 Coronapandemins påverkan på statens finansiella sparande

Under året har regeringen föreslagit och fått igenom ett flertal stöd för att mildra de ekonomiska konsekvenserna med anledning av den rådande pandemin.

De direkta effekterna av coronapandemins påverkan på offentliga finanser går inte att redovisa exakt då många stöd betalas ut inom redan befintliga anslag. ESV har ändå försökt göra en översiktlig sammanställning av de uppgifter som myndigheterna redovisat. Tabellen ska ses som en uppskattning av stödåtgärdernas påverkan på finansiellt sparande och inte som en komplett specifikation.

De indirekta effekterna som till exempel minskade skatteintäkter på finansiellt sparande har vi inte försökt estimerat i denna tabell.

Tabell med coronarelaterade stödåtgärder per kvartal 2020
Miljarder kronor

Typ av stöd	2020kv1	2020kv2	2020kv3	2020kv4	Helår 2020
Korttidspermittering	-	-27	-3	-5	-35
Nedsättning arbetsgivaravgifter	-6	-20	0	0	-27
Sjuklöner	-1	-9	-5	-3	-18
Förstärkt arbetslöshetsförsäkring	-	-2	-4	-4	-10
Karensdag	-	-1	-1	-1	-3
Omställningsstöd	-	0	-2	-3	-5
Övriga coronarelaterade stöd	-3	-10	-5	-15	-32
BNI-avgift	-	-1	-	-4	-5
Coronastödet "Stöd till kommunsektorn"	0	0	-21	0	-21
Övriga coronastöd till kommuner och regioner	0	0	-3	-18	-21
Effekt på statens finansiella sparande	-10	-70	-44	-53	-177

3 Revideringar

Inför beräkningarna av fjärde kvartalet fick ESV nya uppgifter från Riksgäldskontoret avseende statsskuldsräntor. Myndigheten har identifierat fel relaterade till realränteobligationer för hela tidsserien. Felen härrör både till periodiserad ränta och återköpseffekten på ränta.

Revideringarnas påverkan på statsskuldsräntan per år:

- 2018: Ökad räntekostnad 237 miljoner kronor
- 2019: Ökad räntekostnad 1 661 miljoner kronor
- 2020 kv.1 – kv.3: Minskad räntekostnad 1 824 miljoner kronor

Underlag till Statens finansiella sparande (UFSkv42020). Inkomster

(Miljoner kronor)

	Kv1-4 2016	Kv1 2019	Kv2 2019	Kv3 2019	Kv4 2019	Kv1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv1-4 2020	Diff. bel. Kv 4	Diff. % Kv 4
01 Skatter på produktion och import	1 076 099	259 003	284 897	268 566	291 963	1 104 429	258 043	261 780	266 371	292 458	1 078 650	495	0
01 Produktskatter	573 499	134 823	149 295	138 363	162 043	584 523	136 337	149 991	137 649	162 046	586 023	3	0
02 Övriga produktionskatter	502 600	124 180	135 603	130 203	129 920	519 906	121 705	111 789	128 722	130 412	492 628	492	0
02 Räntelåntäkter	8 839	2 339	2 336	2 039	2 063	8 797	2 016	1 375	1 753	2 348	7 492	265	13
03 Inkomst från bolag	17 738	134	16 329	93	1 989	18 556	85	18 857	678	4 629	24 249	2 630	132
01 Inkomst från bolag	17 583	68	16 134	11	1 915	18 129	10	18 731	595	4 551	23 887	2 636	138
02 Kvartalsna utdelningar	155	66	195	82	84	427	75	126	83	78	362	-6	-7
04 Arrenden	379	143	148	144	140	575	144	150	144	150	588	9	6
01 Arrenden	21	2	5	3	0	9	2	9	3	8	23	9	-2,474
02 Spektumfrekvenser	290	100	100	100	100	400	100	100	100	100	402	0	0
03 Lokalaravgifter	68	41	43	41	41	165	41	41	41	41	163	0	0
05 Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter	271 152	66 883	74 051	66 372	72 816	280 132	62 401	59 269	56 599	61 691	239 960	-11 124	-15
06 Sociala avgifter	9 630	2 970	2 851	2 851	2 726	11 338	3 356	3 255	3 192	3 163	12 966	437	16
07 Skadeförsäkringspremier, netto	1 130	459	276	154	383	1 281	112	892	537	988	776	145	37
08 Löpande transfereringar från utlandssektorn	3 703	1 032	833	542	787	3 194	560	892	537	988	2 977	201	26
01 EU-länder	1 740	239	220	221	307	987	209	333	216	299	1 055	-8	-3
02 Övriga länder	1 542	636	300	248	350	1 534	267	226	264	591	1 347	241	69
03 EU-institutioner	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04 Atervinningar	421	156	313	73	131	673	84	334	57	99	574	-32	-24
09 Transfereringar inom Sverige	30 244	7 241	8 158	7 335	10 535	33 270	7 556	12 881	8 685	10 433	39 555	-102	-1
01 Företagssektorn	3 970	911	821	865	1 978	4 575	736	741	540	1 473	3 490	-505	-26
01 Bøter och straffavgifter från företag D759	298	79	76	70	92	316	75	62	88	73	298	-19	-21
02 Övriga transfereringar från företag D753	3 618	831	743	795	1 885	4 253	660	679	451	1 399	3 190	-485	-26
03 Atervinningar	55	1	2	1	2	5	1	0	0	0	2	-1	-76
02 Kommunala sektorn	7 862	2 049	2 053	1 951	2 888	8 942	2 234	2 354	2 083	2 761	9 432	-127	-4
01 Primärkommuner	6 915	1 810	1 821	1 774	2 552	7 957	2 003	2 115	1 907	2 458	8 483	-94	-4
02 Regioner	852	231	216	162	297	907	207	193	171	225	796	-72	-24
03 Kommunala ideella organisationer	94	9	16	14	39	78	24	46	4	78	153	39	99
04 Statliga ideella organisationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03 Hushållssektorn	17 269	3 970	4 985	4 253	5 428	18 636	4 351	9 147	5 611	5 876	24 984	448	8
01 Hushållens ideella organisationer	9 032	1 824	2 626	2 095	2 941	9 486	2 058	2 713	2 283	3 309	10 363	368	13
02 Egentliga hushåll	8 237	2 146	2 359	2 157	2 488	9 149	2 293	6 434	3 328	2 567	14 621	79	3
01 Bøter och straffavgifter från hushåll D753	820	264	264	205	229	962	245	4 353	1 247	350	6 196	121	53
02 Övriga transfereringar från hushåll D753	7 417	1 881	2 094	1 953	2 259	8 187	2 047	2 080	2 081	2 217	8 425	-42	-2
03 Atervinningar	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
04 AP-fonden	757	160	174	171	166	670	180	187	186	187	740	21	13
05 Mottagna subventioner	386	152	126	96	75	448	56	451	265	137	909	62	83
Kapitalskatter	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
10 Bidrag för investering	1 566	484	358	446	445	1 733	400	445	283	505	1 632	60	13
01 Forskningsbidrag från EU	1 566	484	358	446	445	1 733	400	445	283	505	1 632	60	13
12 Övriga reata inkomster	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Summa utgifter	1 355 235	346 581	345 524	338 152	363 123	1 393 380	360 194	403 147	380 170	430 293	1 573 804	67 170	18
Summa inkomster	1 420 480	340 699	390 238	348 481	383 886	1 463 304	334 671	358 926	338 345	376 903	1 408 845	-6 963	-2
Finansiellt sparande	65 245	-5 882	44 714	10 329	20 764	69 924	-25 524	-44 221	-41 825	-53 390	-164 960	-74 153	-357

4 Analys av inkomster

4.1 Inkomsterna minskade med 6 miljarder kronor

De totala inkomsterna uppgick till 377 miljarder kronor fjärde kvartalet 2020 vilket var en minskning med 2 procent eller 7 miljarder kronor jämfört med fjärde kvartalet 2019.

Skatter på produktion och import ökade under fjärde kvartalet med 0,5 miljard kronor. Produktskatterna var oförändrade. Övriga produktionsskatter ökade med 0,5 miljarder kronor.

Statens intäkter av löpande inkomst- och förmögenhetsskatter² uppgick till 62 miljarder kronor vilket var en minskning med 11 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Förändringen förklarades av minskade hushållsskatter med 4 miljarder kronor samtidigt som bolagsskatter minskade med 7 miljarder kronor. Övriga inkomster består av ränteintäkter, utdelningar och transfereringsinkomster. Tillsammans uppgick de till 23 miljarder kronor vilket var en ökning med 4 miljarder kronor jämfört med samma period 2019. Ökningen bestod i huvudsak av högre utdelningar från statliga bolag med 3 miljarder kronor.

För helåret 2020 uppgick inkomsterna till 1 409 miljarder kronor, vilket var en minskning med 54 miljarder kronor. Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter minskade med 40 miljarder kronor. Hushållsskatter minskade med 18 miljarder kronor och Bolagsskatter minskade med 22 miljarder kronor. Skatter på produktion och import minskade med 26 miljarder kronor, främst till följd av de nedsatta socialavgifterna tidigare under året.

² Inkomstpunkten innehåller inga förmögenhetsskatter utan enbart inkomst- och kapitalsskatter. Namnet kommer från regelverket ENS2010.

Skatter i nationalräkenskaperna

I beräkning av nationalräkenskaperna hanteras skatterna intäktsmässigt när de upparbetas och inte när de inbetalas. Det innebär att skatteinbetalningen förs till den period som gett upphov till skattskyldigheten. Det definitiva skatteutfallet fastställs efter taxering två år efter det faktiska årets utgång.

Skatterna indelas i:

-Produktsskatter som består av mervärdesskatter, importskatter och skatt på enskilda produkter såsom energi-, alkohol, tobak diverse punktskatter samt miljöskatter. Utfallet baseras till största delen på förskjutningar av månadsinbetalningar. Det innebär att produktionsskatterna inarbetas en månad och inbetalas månaden efter. Som exempel består utfallet för första kvartalet av februari, mars och april.

-Övriga produktionsskatter som består av skatter på produktionsfaktorer såsom mark, fasta tillgångar, arbetskraft och andra produktionsmedel. Exempel på skatter är arbetsgivaravgifter, egenavgifter, fastighetsskatt, fordonsskatt och andra skatter kopplade till produktion. Utfallet baseras i huvudsak på förskjutningar av månadsinbetalningar och avseende egenavgifter på taxeringsutfallet.

- Löpande inkomst- och förmögenhetsskatter består av skatter på inkomster och kapital från hushåll och företag. Utfallet baseras till största delen på taxeringsutfallet det aktuella året.

Underlag till Statens finansiella sparande (UFSkv42020). Utgifter

(Miljoner kronor)

	Kv 1-4 2018	Kv1 2019	Kv2 2019	Kv3 2019	Kv4 2019	Kv 1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv1-4 2020	Diff. bel. Kv 4	Diff. %Kv 4
Total konsumtion	255 872	61 016	64 731	62 418	74 201	262 366	61 730	67 340	63 382	77 171	269 623	2 970	4
Totala investeringar	45 578	7 768	11 384	12 154	18 180	49 486	10 653	15 976	13 408	20 555	60 591	2 375	13
Totala räntor	20 208	5 641	4 917	5 187	1 806	17 552	1 036	2 744	4 506	4 043	12 329	2 237	124
Totala transfereringar	999 394	264 155	254 200	249 898	255 502	1 023 755	279 089	307 586	290 066	316 006	1 192 748	60 504	24
Total beredskapslagring	1 316	902	1 170	459	1 254	3 786	202	41	685	458	1 386	-796	-63
Total statlig moms	32 758	7 017	9 031	7 927	12 055	36 029	7 402	9 407	8 006	11 990	36 805	-65	-1
Summa utgifter	1 355 235	346 581	345 524	338 152	363 123	1 393 380	360 194	403 147	380 170	430 293	1 573 804	67 170	18
01 Sociala naturaförmåner	13 789	2 929	3 160	2 495	3 208	11 792	2 851	2 808	2 736	3 705	12 100	496	15
02 Omkostnader för konsumtion	116 348	25 612	27 632	27 685	40 352	121 281	25 119	29 090	26 040	40 529	120 779	177	0
01 Inköp av varor och tjänster	117 680	24 238	29 009	29 426	42 038	124 711	25 064	32 830	28 770	44 898	131 562	2 860	7
02 Personalkostnader	4 417	942	1 173	920	1 556	4 591	950	790	654	1 088	3 482	-468	-30
03 Hyror	21 141	5 493	5 431	5 560	5 781	22 264	5 657	5 751	5 664	5 988	23 060	207	4
04 Reparationer av lokaler	457	77	120	105	282	584	81	147	81	236	544	-47	-16
05 Material, egenutvecklade investeringar	-28 471	-5 458	-8 293	-8 568	-9 596	-31 915	-6 947	-10 763	-9 435	-12 065	-39 211	-2 469	26
06 Hyror, egenutvecklade investeringar	-3	0	0	-2	4	1	0	0	0	0	0	-4	-101
07 Offentligt rättsliga avgifter	199	114	-3	41	68	219	66	50	44	64	224	-4	-6
08 Övriga omkostnader	183	20	16	25	21	29	23	52	12	83	171	61	285
09 Fordonsskatter	31	8	7	6	9	22	6	7	10	8	31	-1	-12
10 Övriga produktionskatter	715	179	175	173	188	715	220	226	239	230	916	42	22
03 Löner och sociala avgifter	168 349	42 986	44 250	43 840	44 505	175 581	44 854	46 519	46 080	47 279	184 732	2 774	6
01 Löner	113 300	28 540	29 388	29 273	29 591	116 792	29 625	30 600	30 450	31 118	121 793	1 527	5
02 Sociala avgifter	55 041	14 504	14 815	14 562	14 936	58 838	15 280	15 821	15 690	16 056	62 847	1 119	7
03 Vämpliktislöner	432	101	236	98	203	639	118	252	135	197	701	-6	-3
04 Löner, egenutvecklade investeringar	-848	-206	-227	-171	-276	-880	-223	-277	-224	-284	-1 007	-8	3
05 Övriga löner	298	33	26	41	35	135	38	86	20	135	279	100	285
06 Övriga sociala avgifter	126	14	11	17	15	57	16	37	9	58	119	43	285
04 Försäljning	-42 615	-10 511	-10 312	-11 601	-13 865	-46 288	-11 093	-11 077	-11 474	-14 343	-47 987	-478	3
01 Extern försäljning	-31 214	-7 992	-7 704	-9 005	-9 300	-34 002	-8 050	-8 429	-8 296	-9 851	-34 626	-551	6
02 Intern försäljning	-11 400	-2 519	-2 607	-2 596	-4 564	-12 286	-3 043	-2 648	-3 178	-4 492	-13 361	73	-2
Total konsumtion	255 872	61 016	64 731	62 418	74 201	262 366	61 730	67 340	63 382	77 171	269 623	2 970	4
05 Investeringsverksamhet	45 578	7 768	11 384	12 154	18 180	49 486	10 653	15 976	13 408	20 555	60 591	2 375	13
01 Byggnader och anläggningar	30 120	6 067	8 731	9 527	9 821	34 147	7 369	11 237	10 051	11 887	40 544	2 066	21
02 Om- och tillbyggnad av bef. byggnader och anläggningar, mark	1 508	196	319	253	887	1 655	338	565	346	929	2 180	43	5
03 Maskiner, transportmedel och inventarier	7 108	1 232	1 684	1 545	3 872	8 333	1 662	2 165	1 512	3 610	8 949	-262	-7
04 Forskning och utveckling, immateriella investeringar	3 001	533	723	556	1 028	2 840	642	714	472	1 025	2 853	-3	0
05 Försäljning av materiella tillgångar	-455	-259	-310	-42	-62	-674	-62	-93	-48	-293	-497	-231	370
06 Militära investeringar	4 296	0	236	314	2 635	3 185	704	1 389	1 074	3 397	6 563	762	29
Totala investeringar	45 578	7 768	11 384	12 154	18 180	49 486	10 653	15 976	13 408	20 555	60 591	2 375	13
06 Räntekostnader	20 208	5 641	4 917	5 187	1 806	17 552	1 036	2 744	4 506	4 043	12 329	2 237	124
01 Räntor på statskulden m.m.	19 457	5 343	4 386	5 000	1 647	16 375	906	2 406	4 216	4 099	11 626	2 452	149

	Kv 1-4 2018	Kv1 2019	Kv2 2019	Kv3 2019	Kv4 2019	Kv 1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv1-4 2020	Diff. bel. Kv 4	Diff. %Kv 4
02	Övriga räntekostnader	308	544	198	169	1 219	139	333	292	-52	712	-222	-131
03	Räntor, egenutvecklade investeringar	-31	-9	-12	-10	-43	-10	5	-2	-3	-10	7	-67
	Totala räntor	20 208	5 641	4 917	5 187	1 806	1 036	2 744	4 506	4 043	12 329	2 237	124
07	Löpande transfereringar till utlandet	73 875	28 244	13 640	15 911	74 896	28 131	19 996	12 934	25 776	86 836	8 875	53
01	EU-institutioner	33 547	13 453	4 988	8 496	32 200	11 132	11 694	5 313	13 980	42 118	8 716	166
01	BNL-avgift (kassamässig)	29 983	12 047	4 293	7 590	28 590	9 941	10 691	4 686	13 116	38 434	8 456	181
02	UK-avgift (kassamässig)	466	160	85	110	74	147	124	78	132	481	58	79
03	EU-moms (kassamässig)	3 097	1 246	610	795	3 181	1 043	879	549	732	3 203	202	38
02	Övriga utlandssektorn	40 329	14 791	8 653	7 415	11 637	16 999	8 302	7 621	11 796	44 718	159	1
01	EU-länder	2 768	988	421	743	2 860	904	619	827	975	3 325	267	38
02	Övriga länder	37 560	13 802	8 232	6 672	10 929	16 095	7 683	6 793	10 822	41 393	-108	-1
08	Löpande transfereringar inom Sverige	910 644	233 582	238 099	231 977	937 556	246 413	284 489	275 050	278 549	1 084 501	44 950	19
01	Företagssektorn	42 006	11 108	10 065	9 986	12 220	10 623	40 244	18 036	23 371	92 275	11 151	91
01	Statliga affärsverk	747	186	173	206	297	167	206	948	-269	1 051	-566	-191
02	Statliga bolag	8 725	2 293	2 343	2 195	2 540	2 309	2 259	2 344	2 664	9 575	124	5
03	Privata företag m.fl.	31 275	8 382	7 339	7 273	8 976	7 885	37 563	14 449	20 518	80 415	11 542	129
04	Kommunala bolag	1 253	247	209	291	406	262	212	293	457	1 223	51	12
05	Försäkringsbolag	6	1	1	2	1	1	5	2	2	10	0	37
02	Statliga ideella organisationer	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
03	Kommunala sektorn	395 290	98 068	106 716	103 286	101 707	108 463	110 392	129 182	121 269	469 305	19 562	19
01	Primärkommuner	256 121	64 745	66 989	65 583	64 122	67 439	69 537	80 422	70 585	287 983	6 463	10
02	Regioner	135 325	32 649	38 698	37 001	37 021	39 997	40 052	48 335	50 197	178 581	13 176	36
03	Kommunala ideella organisationer	3 844	674	1 028	702	563	1 027	803	425	486	2 741	-77	-14
04	Hushållssektorn	322 703	86 154	80 273	79 612	80 866	87 980	90 278	86 754	90 376	354 388	9 510	12
01	Hushållens ideella organisationer	37 712	12 383	9 086	8 233	9 181	13 111	13 639	11 483	14 193	52 426	5 012	55
02	Egentliga hushåll	284 991	73 771	71 188	71 379	71 685	74 870	76 639	74 271	76 183	301 962	4 498	6
05	Alderspensionssystemet	146 961	36 527	38 980	37 417	37 490	38 259	38 783	38 918	40 001	155 961	2 511	7
06	Subventioner	3 685	1 725	2 066	1 696	1 316	1 087	4 791	3 161	3 532	12 571	2 216	168
01	Staten	386	152	126	96	75	56	451	265	137	909	62	83
02	Kommuner	3 106	1 501	1 858	1 519	1 176	977	3 532	2 475	2 982	9 967	1 806	154
03	Regioner	193	73	82	81	65	54	807	421	413	1 695	347	531
09	Kapitaltransfereringar till utlandssektorn	741	58	192	386	521	137	170	66	376	749	-145	-28
01	EU-länder	97	30	21	103	214	27	22	23	114	185	54	90
02	Övriga länder	627	25	167	278	457	40	132	26	253	451	-205	-45
03	Infrianden av garantier	18	4	4	4	16	71	15	17	10	112	6	145
10	Kapitaltransfereringar inom Sverige	14 134	2 271	2 268	1 625	4 483	4 408	2 932	2 015	11 306	20 662	6 824	152
01	Företagssektorn	7 938	1 730	1 401	1 105	2 279	3 728	2 299	1 297	9 034	16 358	6 755	296
01	Privata företag m.fl.	4 384	1 055	489	555	1 173	1 373	980	821	1 325	4 500	153	13
02	Kommunala bolag	1 376	319	203	263	475	396	673	180	98	1 347	-377	-79
03	Infrianden av garantier	1 739	347	699	279	576	370	622	130	530	1 652	-46	-8
04	Tillskott till företag	440	8	9	8	55	1 590	23	165	7 082	8 859	7 026	12 661
02	Statliga ideella organisationer	10	0	0	0	2	0	2	0	1	3	-1	-36
03	Kommunala sektorn	4 726	195	547	162	1 655	420	265	269	1 455	2 408	-200	-12
01	Primärkommuner	3 693	176	155	98	1 105	403	234	270	930	1 837	-176	-16
02	Regioner	986	14	388	61	545	6	31	-1	498	533	-47	-9
03	Kommunala ideella organisationer	47	6	3	2	4	11	0	0	27	39	23	516
04	Hushållssektorn	1 460	346	320	359	547	260	366	450	816	1 892	269	49
01	Hushållens ideella organisationer	281	49	58	47	165	40	82	113	168	403	2	1
02	Egentliga hushåll	1 179	297	262	312	381	220	284	337	648	1 489	267	70

	Kv 1-4 2018	Kv1 2019	Kv2 2019	Kv3 2019	Kv4 2019	Kv 1-4 2019	Kv1 2020	Kv2 2020	Kv3 2020	Kv4 2020	Kv1-4 2020	Diff. bel. KV 4	Diff. %KV 4	
11														
		999 394	264 155	254 200	249 898	255 502	1 023 755	279 089	307 586	290 066	316 006	1 192 748	60 504	24
		1 316	902	1 170	459	1 254	3 786	202	41	685	458	1 386	-796	-63
		1 316	902	1 170	459	1 254	3 786	202	41	685	458	1 386	-796	-63
12														
		109	82	91	109	124	406	83	53	117	70	322	-54	-44
		109	82	91	109	124	406	83	53	117	70	322	-54	-44
13														
		32 758	7 017	9 031	7 927	12 055	36 029	7 402	9 407	8 006	11 990	36 805	-65	-1
		32 758	7 017	9 031	7 927	12 055	36 029	7 402	9 407	8 006	11 990	36 805	-65	-1
		1 355 235	346 581	345 524	338 152	363 123	1 393 380	360 194	403 147	380 170	430 293	1 573 804	67 170	18
		1 420 480	340 699	390 238	348 481	383 886	1 463 304	334 671	358 926	338 345	376 903	1 408 845	-6 983	-2
		65 245	-5 882	44 714	10 329	20 764	69 924	-25 524	-44 221	-41 825	-53 390	-164 960	-74 153	-357

5 Analys av utgifter

5.1 Utgifterna ökade med 67 miljarder kronor

Fjärde kvartalet 2020 ökade statens utgifter med 18 procent eller 67 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. Totalt uppgick utgifterna till 430 miljarder kronor.

Det var främst transfereringarna som bidrog till utgiftsökningen. Under fjärde kvartalet ökade utgifterna för transfereringar med 24 procent, knappt 61 miljarder kronor. Konsumtionen ökade med 3 miljarder kronor samtidigt som räntor och investeringar ökade med 2 miljarder kronor vardera.

För helåret 2020 uppgick de totala utgifterna till 1 574 miljarder kronor vilket var en ökning med 13 procent eller 181 miljarder kronor.

5.2 Kostnaderna för arbetsmarknadspolitiska program och insatser fördubblades

Under fjärde kvartalet fortsatte utgifterna för sociala naturaförmåner att öka. Totalt ökade utgifterna med 15 procent vilket motsvarade 0,5 miljarder kronor. För helåret 2020 ökade utgifterna med 0,3 miljarder kronor.

Ökningen återfanns främst hos Arbetsförmedlingen under anslagsposten *Kostnader för arbetsmarknadspolitiska program och insatser*. Under kvartalet ökade utgifterna med 116 procent vilket motsvarade 0,5 miljarder kronor. Orsaken till förändringen var en ökad arbetslöshet med ett ökat antal deltagare i arbetsmarknadspolitiska program som följd.

5.3 I stort sett oförändrade omkostnader för konsumtion

Omkostnader för konsumtion utgör drygt hälften av de totala konsumtionsutgifterna. Under fjärde kvartalet var utgifterna i stort sett oförändrade. Jämfört med motsvarande kvartal föregående år ökade de med 0,2 miljarder kronor. Även på helåret var förändringen liten då utgifterna minskade med 0,5 miljarder kronor.

5.3.1 Inköp av varor och tjänster ökade till följd av covid-19

Inköp av varor och tjänster var den största posten under utgiftspunkten Omkostnader för konsumtion. Under fjärde kvartalet ökade myndigheternas inköp av varor och tjänster med 7 procent eller 3 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år.

Folkhälsomyndighetens utgifter för inköp av varor och tjänster fortsatte att öka stort detta kvartal. Under kvartalet ökade utgifterna med 1 miljard kronor till följd av den

utökade testningen och provtagningen av covid-19. För helåret 2020 uppgick utgifterna till 2,1 miljarder kronor vilket var 1,9 miljarder kronor högre än 2019.

Naturvårdsverket minskade sina inköp av tjänster med 0,2 miljarder kronor till följd av lägre utgifter för intrångsersättningar³. Även 2020 års tilldelning till anslaget *Skydd av värdefull natur* var lägre jämfört med 2019.

Trafikverket ökade sina inköp av varor och tjänster med 1,8 miljarder kronor, 13 procent, fjärde kvartalet 2020. Samtidigt ökar aktiveringar med 2,3 miljarder kronor. Ökningen bestod av inköp av tjänster från olika underentreprenörer av investeringsuppbyggnader.

5.3.2 Hyrorna ökade 4 procent

Fjärde kvartalet 2020 ökade statens hyreskostnader med 4 procent eller 0,2 miljarder kronor jämfört med motsvarande period föregående år.

Även på helåret var ökningen 4 procent jämfört med föregående år.

Polisen hade en ökning av lokalkostnaderna på 11 procent eller 0,2 miljarder kronor under år 2020 till följd av utökade lokalytor för att möta myndighetens pågående personalmässiga expansion.

Statens servicecenter lokalkostnader ökade med 65 procent under helåret till följd av det utökade uppdraget där verksamhet vid 113 lokala servicekontor⁴ överfördes till myndigheten.

Kungliga Tekniska högskolan ökade sina lokalkostnader med 10 procent, 0,1 miljarder kronor då de har tagit en helt ny byggnad i drift.

5.3.3 Trafikverket fortsatte öka sin aktivering av material

Aktivering av Material inom egenutvecklade investeringar uppgick till 12 miljarder kronor. Det var en ökning med 26 procent eller 2,5 miljarder kronor jämfört med fjärde kvartalet 2019. För helåret 2020 ökade aktivering till följd av stora investeringsprojekt som Förbifart Stockholm och Västbanan. Trafikverket är den myndighet som rapporterar störst utfall under utgiftspunkten Material, egenutvecklade investeringar i infrastruktur som vägar och järnvägar. Detta kvartal ökade de sin aktivering av material med 27 procent eller 2 miljarder kronor.

³ Intrångsersättning innebär att markytor som tas i anspråk ersätts utifrån Lantmäteriets aktuella rekommendationer.

⁴ Samlokalisering av kontor för flera olika verksamheter, Försäkringskassan, Skatteverket, Arbetsförmedlingen och Pensionsmyndigheten.

Aktivering av material inom egenutvecklade investeringar:

När myndigheterna bygger upp tillgångar i egen regi bokförs utgifterna först på kostnadskonton i resultaträkningen. I de reala räkenskaperna redovisas en ökning av konsumtionen.

Senast kvartalsvis bör myndigheterna aktivera utgifterna. Då ska de utgifter som är hänförliga till anläggningstillgångar föras över till balansräkningen och redovisas som en investering. Vid aktivering av de egenutvecklade investeringarna redovisas dessa med negativt tecken i de reala räkenskaperna vilket minskar konsumtionen. Samtidigt redovisas motsvarande post som investering med positivt tecken, därmed blir påverkan på utgifterna neutral.

5.4 Löner och sociala avgifter ökade 3 miljarder kronor

Utgiften för löner och sociala avgifter uppgick till 47 miljarder kronor fjärde kvartalet 2020. Det var en ökning med 6 procent eller 3 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal föregående år. På helåret 2020 ökade löneutgifterna med 5 procent eller 9 miljarder kronor jämfört med 2019.

5.4.1 Lönerna ökade 5 procent

Under kvartalet ökade lönerna med nästan 2 miljarder kronor vilket var 5 procent högre än samma kvartal föregående år. Totalt uppgick lönerna till 31 miljarder kronor.

Polisens löneutgifter ökade med 17 procent eller 0,6 miljarder kronor under perioden. På helåret ökade löneutgifterna 13 procent vilket förklaras med att antalet anställda ökat. Under 2020 ökade antal anställda med 519 poliser och 1479 civilanställda. Att löneutgifterna ökat kan också förklaras med att det skett en satsning med att höja nivån på polislönerna.

Kriminalvårdens löner ökade med 13 procent eller 0,1 miljarder fjärde kvartalet. På helåret ökade löneutgifterna med 7 procent vilket framförallt förklaras med att antalet årsarbetskrafter har ökat på myndigheten med 358 under året. Ökningen var en följd av den höga beläggningen på anstalter och häkten. Löneökningarna kan också förklaras med att övertid och tillägg för obekväm arbetstid ökade under perioden vilket beror på både den höga beläggningen och covid-19 pandemin.

Trafikverkets lönekostnader ökade med 6 procent eller 0,1 miljarder kronor under perioden. Förändringen förklaras främst av att antalet anställda har ökat med 600 personer under perioden.

5.4.2 Sociala avgifter ökade 7 procent

De sociala avgifterna uppgick till 16 miljarder kronor fjärde kvartalet vilket var en ökning med 7 procent eller 1 miljard kronor jämfört med motsvarande kvartal 2019. De sociala avgifterna ökade mer än lönerna under kvartal vilket förklaras av högre pensionspremier till SPV. De högre premierna i det statliga tjänstepensionssystemet beräkningsgrunder för premier samverkade för en stor ökning av avgifterna både 2019 och 2020.

5.5 Myndigheternas försäljning ökade med 0,4 miljarder kronor

Under fjärde kvartalet uppgick myndigheternas försäljning till 14 miljarder kronor. Det är en ökning med drygt 0,4 miljarder kronor jämfört med samma kvartal 2019. Den externa försäljningen ökade med 6 procent samtidigt som den interna försäljningen minskade med 2 procent. På helåret 2020 ökade försäljningen med knappt 4 procent eller 1,6 miljarder kronor jämfört med föregående år.

Försäljningsintäkterna minskar statens kostnader för myndigheternas verksamhet och är en avdragspost när konsumtionen beräknas. På extern försäljning rapporteras de utomstatliga intäkter myndigheterna har för till exempel avgifter, utbildning och konsultuppdrag. Den interna försäljningen är motsvarande intäkter med inomstatlig motpart och kan matchas mot en inomstatlig kostnad under omkostnader för konsumtion.

5.6 Ökade investeringar

Investeringarna uppgick fjärde kvartalet till 21 miljarder kronor vilket var 2 miljarder kronor högre än samma kvartal 2019. För helåret 2020 uppgick investeringarna till 61 miljarder kronor, en ökning med 13 miljarder kronor.

Investeringar i byggnader och anläggningar blev 12 miljarder kronor fjärde kvartalet vilket var 0,5 miljarder kronor högre än samma kvartal föregående år. Trafikverket stod för huvuddelen av investeringarna. Trafikverkets investeringar bestod till 6 miljarder kronor av järnvägar och 5 miljarder kronor av vägar. För helåret 2020 uppgick investeringarna i byggnader och anläggningar till 41 miljarder kronor, av detta avsåg 20 miljarder kronor järnvägar och 15 miljarder kronor vägar.

5.6.1 Militära investeringar var oförändrade

Försvarsmyndigheternas militära investeringar uppgick till 3,4 miljarder kronor under kvartalet vilket var en ökning med 0,8 miljarder kronor jämfört med samma period 2019. För helåret 2020 uppgick de militära investeringarna till 6,6 miljarder kronor, vilket var en ökning med 3,4 miljarder kronor.

I den nya modellen för försvarsinvesteringar ska investeringen aktiveras när material förs från Försvarets Materielverk till Försvarsmakten. Härutöver finns utgifter för beredskapsmateriel som klassificeras som förskott och som avser utveckling av JAS 39E samt en ny ubåtstyp. Förskotten uppgick till 1 miljarder kronor under kvartalet.

Enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet ska militära investeringar i materiel som tillverkas under flera år påverka det finansiella sparandet först vid fysisk leverans och inte vid överförande av äganderätten. Betalning innan leverans avseende militär materiel ska i stället utgöra en fordran på leverantören.

5.7 Räntorna minskade på helåret 2020

I jämförelse av kvartal 4 mellan åren 2019 och 2020 så ökade räntekostnaderna för statskulden med 2,4 miljarder kronor 2020. Den här ökningen beror mer på att kvartalsfördelning av räntekostnaden mellan åren är omvänd och det är därför som räntekostnaden ökade kvartal 4. På helåret minskade räntekostnaderna med 5 miljarder kronor till 12 miljarder kronor. Detta trots att statskulden ökat 2020 med 168 miljarder kronor till 1 280 miljarder kronor enligt Riksgäldens officiella statsskuldsått.

Den största andelen av den ökade upplåningen under perioden har skett i statsskuldsväxlar som har ökat till 173 miljarder kronor, en ökning med 152 miljarder kronor. Löptiden på statsskuldsväxlar är högst 1 år och har genererat en ränteintäkt för helåret 2020 med 0,1 miljarder kronor. När det gäller upplåning i statsobligationer har utländska obligationer och reala obligationer minskat med 53 respektive 14 miljarder kronor. Detta har också lett till en lägre räntekostnad under året då de lånen har haft en högre ränta relativt sett mot de nya lån som har ersatt de gamla lånen. Upplåning i statsobligationer i svenska kronor har ökat med 23 miljarder kronor varav 20 miljarder kronor i en grön statsobligation som ska bidra till att uppfylla Sveriges miljö- och klimatmål. Den gröna obligationen har kostat 6 miljoner kronor i ränta under 2020.

Övriga räntekostnader

Övriga räntekostnader uppgick till -0,1 miljarder kronor fjärde kvartalet 2020 vilket var en minskning med drygt 0,2 miljarder kronor jämfört med motsvarande kvartal 2019. På helåret minskade räntekostnaderna med nästan 0,5 miljarder kronor.

Övriga räntekostnader är ett netto av flera poster:

– Myndigheterna lånar för att finansiera investeringar som till exempel utveckling av egna IT-system, inköp av inventarier med mera. Myndigheternas räntekostnader på lånen i statens internbank hos Riksgäldskontoret nettoredovisas mot Riksgäldskontorets ränteintäkter för samma lån. Saldot av posterna borde i teorin vara noll men räntekostnaderna och ränteintäkterna tar inte helt ut varandra. Det beror främst på periodisering i redovisningen.

- Ett fåtal myndigheter placerar sitt överskott från den avgiftsfinansierade verksamheten på inlåningskonto i Riksgäldskontoret. Överskottet ska täcka kommande år med eventuella underskott. Myndigheternas ränteintäkter på placeringarna ska mötas av Riksgäldskontorets räntekostnader för motsvarande placeringar men posterna tar inte helt ut varandra, framförallt på grund av periodisering i redovisningen.

- Posten innehåller också räntekostnader från övriga statliga enheters (ÖSE) upplåning i affärsbanker.

6 Löpande transfereringar

Fjärde kvartalet 2020 ökade de totala transfereringarna med 61 miljarder kronor och uppgick till 316 miljarder kronor. På helåret ökade transfereringarna med 169 miljarder kronor jämfört med 2019.

6.1 Löpande transfereringar till utlandet

Löpande transfereringar till utlandet uppgick till 26 miljarder kronor fjärde kvartalet. Det var en ökning med nästan 9 miljarder kronor. Ökningen kan i sin helhet förklaras med en högre EU-avgift.

6.1.1 EU-institutioner

Totalt blev EU-avgiften⁵ 14 miljarder kronor under perioden vilket var 9 miljarder kronor högre än fjärde kvartalet 2019. För helåret 2020 uppgick EU-avgiften till 42 miljarder kronor, vilket var 10 miljarder kronor högre än föregående år. Förutom en högre budget för 2020 jämfört med föregående år kan förändringen mellan åren förklaras med att EU beslutat om flera ändringsbudgetar för 2020 till följd av spridningen av covid-19.

Transfereringar till EU-institutioner avser EU-avgiften som enligt det Europeiska nationalräkenskapssystemet (ENS) omfattar:

- BNI-baserad avgift
- Mervärdesskattebaserad avgift
- Storbritanniens budgetreduktion

6.1.2 Övriga utlandssektorn

Transfereringar till övriga länder uppgick till 12 miljarder kronor fjärde kvartalet, vilket var lika stort som utfallet föregående år.

Utgifterna för bistånd var oförändrat. Inom utgiftspunkten ökade framförallt bidrag till EU-organisationer då Folkhälsomyndigheten gjorde inbetalningar på 0,3 miljarder kronor till fonden för EU:s instrument för krisstöd inom anslaget *Medel till EU:s förköpsavtal för vacciner mot covid-19*.

⁵ Tullavgiften ingår inte under EU-avgiften utan den del som Sverige får behålla som ersättning för administration redovisas istället som försäljningsinkomst.

6.2 Löpande transfereringar inom Sverige

Löpande transfereringar inom Sverige ökade med 45 miljarder kronor fjärde kvartalet och uppgick till 279 miljarder kronor.

6.2.1 Företagssektorn

Stöd till företagssektorn ökade med 11 miljarder kronor och uppgick till 23 miljarder kronor fjärde kvartalet. Av dessa avsåg 5 miljarder kronor utbetalningar av stöd till företag för stöd vid korttidsarbete med anledning av covid-19. Stödet administreras av Tillväxtverket och utfallet för helåret 2020 uppgick till 34 miljarder kronor.

Regeringen har infört ett omställningsstöd för företag som fått minskad omsättning till följd av pandemin. Stödet kan användas av fysiska och juridiska personer som bedriver näringsverksamhet i Sverige och är registrerade för F-skatt. Skatteverket är den myndighet som beslutar om omställningsstöd och stödet betalas ut genom en kreditering av skattekontot. Stödet uppgick till 3 miljarder kronor fjärde kvartalet och 6 miljarder för helåret 2020.

Korttidsarbete innebär att arbetstagare tillfälligt går ned i arbetstid och lön. Den 1 januari 2014 trädde ett system med statligt stöd vid korttidsarbete i kraft. Stöd enligt det systemet får endast lämnas om det råder en synnerligen djup lågkonjunktur eller är sannolikt att en sådan är nära förestående. Syftet med stödet är att kunna stödja sysselsättningen och dämpa arbetslösheten. Reglerna för statligt stöd vid korttidsarbete innebär att staten, arbetsgivaren och arbetstagaren delar på kostnaderna för korttidsarbete. Kostnaderna för korttidsarbete utgörs av lön inklusive arbetsgivaravgifter som motsvarar arbetstidsminskningen. Stödet aktiveras genom att regeringen meddelar föreskrifter för en stödperiod om tolv månader. Denna period kan förlängas en gång med tolv månader. Stödet administreras efter aktivering av Skatteverket.

Den 7 april 2020 trädde ett nytt system för stöd vid korttidsarbete i kraft. Systemet är ett komplement till det tidigare systemet. Stöd enligt det nya systemet kan lämnas under en begränsad tid till arbetsgivare som på grund av tillfälliga och allvarliga ekonomiska svårigheter behöver införa korttidsarbete. Det nya systemet gäller för tid fr.o.m. den 16 mars 2020. Stödet administreras av Tillväxtverket och lämnas efter att verket beslutat om godkännande för stödet.

Omställningsstödet är ett stöd till företag vars nettoomsättning har minskat under stödperioderna maj respektive juni och juli 2020, jämfört med motsvarande månader under 2019. Den minskade nettoomsättningen ska så gott som uteslutande vara en konsekvens av sjukdomen covid-19

Från de nya anslagen *Tillfälligt stöd för hyreskostnader för vissa företag* och *Stöd till enskilda näringsidkare* har företagen fått 1 miljard kronor. Stöden får användas för tillfälligt stöd inom vissa branscher som har fått ekonomiska svårigheter med anledningen av covid-19.

Statens kulturråd betalade ut 0,8 miljarder kronor från anslaget *Bidrag till allmän kulturverksamhet, utveckling samt internationellt kulturutbyte och samarbete*. Stödåtgärderna betalades ut främst med anledningen av covid-19.

6.2.2 Kommunala sektorn

Stöd till kommunsektorn ökade med 20 miljarder kronor under perioden och uppgick till 121 miljarder kronor.

Primärkommuner

Löpande transfereringar till primärkommuner ökade med 6 miljarder kronor jämfört med samma period 2019 och uppgick till 71 miljarder kronor.

De högre transfereringarna till primärkommuner berodde på ökade statsbidrag via de nya anslagen *Statsbidrag till följd av sjukdomen covid-19* och *Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden* som tillsammans uppgick till 4 miljarder kronor. Den kommunalekonomiska utjämnningen blev 1,9 miljarder kronor högre och uppgick till 22 miljarder kronor. Det beror främst på den kompensation som kommunerna får för minskade skatteunderlag, vilket är en följd av det förhöjda grundavdraget för personer över 65 år.

Stödet för *Statligt stöd till vuxenutbildning* ökade med 0,6 miljarder kronor medan stödet för *Utveckling av skolväsendet och annan pedagogisk verksamhet* minskade med 0,1 mellan kvartalen.

Kommunerna får ersättning under två år när de tar emot nyanlända med uppehållstillstånd. Kommunersättningar vid flyktningmottagande till primärkommuner minskade med 1 miljard kronor fjärde kvartalet och uppgick till 1,4 miljarder kronor. Staten betalar ut stöd till primärkommuner med anledning av flyktingsituationen. Fjärde kvartalet minskade stödet med 0,4 miljarder kronor.

Bidragen för anslagen *Kostnader för arbetsmarknadsprogram och insatser* och *Stimulansbidrag och åtgärder inom äldreområdet* ökade med 0,2 miljarder kronor vardera jämför med motsvarande period föregående år.

Regioner

Löpande transfereringar till regioner uppgick till 50 miljarder kronor, det var en ökning med 13 miljarder kronor, jämfört med fjärde kvartalet 2019.

Ökningen av transfereringarna till regioner berodde på statsbidrag via nya anslagsposterna *Statsbidrag till följd av sjukdomen covid-19, Provtagning, smittspårning och utbrottshantering* och *Statsbidrag för kris- och traumastöd* som tillsammans uppgick till 10 miljarder kronor.

Bidrag för upprätthållande av kollektivtrafik uppgick till 3 miljarder kronor. Stödet är en förstärkning för att mildra effekterna av minskat resande med anledning av covid-19.

Stöd till kommunsektorn för att stärka välfärden ökade med 0,4 miljarder kronor mellan kvartalen. Den kommunalekonomiska utjämningen till regioner ökade med 0,7 miljarder kronor till 9 miljarder kronor fjärde kvartalet.

Insatser för ökad tillgänglighet inom hälso- och sjukvården minskade med 1,3 miljarder kronor.

Bidrag till läkemedelsförmånerna blev 9 miljarder kronor, en ökning med 0,5 miljarder kronor jämfört med fjärde kvartalet 2019.

Bidrag till regional kulturverksamhet minskade med 0,3 miljarder kronor.

Stödet med anledning av flyktingsituationen minskade med 0,1 miljarder kronor fjärde kvartalet.

Kompensation för skattereduktioner

Kompensation för skattereduktionerna till kommuner och regioner ökade med 1 miljard kronor till 34 miljarder kronor fjärde kvartalet. Förändringen förklarades främst av ökningar inom jobbskatteavdraget. Andelen till kommuner ökade med 0,6 miljarder kronor till 24 miljarder kronor och delen till regioner ökade med 0,3 miljarder kronor till 10 miljarder kronor.

När Europeiska nationalräkenskapssystemet 2010 (ENS2010) infördes höjdes nivån för transfereringar till den kommunala sektorn med drygt 20 miljarder kronor per kvartal. Skatterna redovisas per sektor, fördelat på stat, kommun och ålderspensionssystemet. Det innebär att de stora skattereduktionerna, framför allt jobbskatteavdraget och skattereduktionen för hemtjänster (ROT och RUT), gör att statens skatteintäkter från hushållen blir negativa. Enligt de redovisningsprinciper som nationalräkenskaperna tillämpar måste därför en del av dessa skattereduktioner räknas av mot den kommunalskatt som hushållen betalar trots att skattereduktionerna belastar statens budget. Genom att nationalräkenskaperna på inkomstsidan ”flyttar” en del av skattereduktionerna från staten till kommunerna så måste kommunerna kompenseras med ett fiktivt statsbidrag som är lika stort som den skattereduktion

som räknas av från den kommunala skatten. Det innebär att den kommunala inkomstskatten som nationalräkenskaperna redovisar är betydligt lägre än den kommunalskatt som Skatteverket redovisar vid den årliga inkomsttaxeringen.

Kommunmoms

Kommunmomsen ökade då konsumtion av varor och tjänster ökade för både kommuner och regioner. Fjärde kvartalet var ökningen till primärkommuner 0,3 miljarder kronor och till regioner 0,7 miljarder kronor. Totalt uppgick momsens till 15 respektive 7 miljarder kronor.

6.2.3 Hushållssektorn

Löpande transfereringar till hushållssektorn ökade med 10 miljarder kronor fjärde kvartalet och uppgick till 90 miljarder kronor.

Hushållens ideella organisationer

Transfereringarna till hushållens ideella organisationer ökade med 5 miljarder kronor fjärde kvartalet och uppgick till 14 miljarder kronor. Bidragen till arbetslöshetsersättning, som betalas till a-kassorna, redovisas som en transferering till hushållens ideella organisationer. Bidraget till a-kassorna ökade med 4 miljarder kronor och blev 7 miljarder kronor. Ökningen förklaras av att reglerna tillfälligt ändrats vilket gör att fler är berättigade till a-kassa.

Kammarkollegiet betalade ut 0,4 miljarder kronor från den nya anslagsposten *Del till Stiftelsen Svenska Filminstitutet*. Stöd till idrotten ökade med 1 miljard kronor fjärde kvartalet. Anslagen avsåg att mildra de ekonomiska konsekvenserna av covid-19 för idrotts- och kulturverksamhet.

Högst antal arbetslösa sedan 1997

I slutet av december var 456 000 personer inskrivna som arbetslösa. Det var en ökning med drygt 83 000 personer jämfört med december 2019. Räknat som andel av den registerbaserade arbetskraften⁶ uppgick arbetslösheten (16-64 år) till 8,8 procent jämfört med 7,4 procent motsvarande period 2019. De som främst drabbas av arbetslöshet är personer som haft tillfälliga anställningar och personer som är nya på arbetsmarknaden och saknar arbetslivserfarenhet. Det sistnämnda berör bland annat ungdomar. I december ökade antalet inskrivna arbetslösa ungdomar 18–24 år till 63 000 personer, det är 13 000 fler jämfört med samma period föregående år. Covid-

⁶ Beräkningen baseras på data från SCB, RAMS, (registerbaserad arbetsmarknadsstatistik). För att skapa den registerbaserade arbetskraften adderas arbetsförmedlingens uppgifter om antalet öppet arbetslösa och antalet sökande i program till antalet förvärvsarbetande i nattbefolkning.

19 är en annan typ av kris än vad vi sett i modern tid och som slagit till hårt och snabbt på arbetsmarknaden. I genomsnitt under 2020 var totalt 437 000 personer inskrivna arbetslösa. Det är den högsta siffran sedan 1997 uppger Arbetsförmedlingen.

Egentliga hushåll

Transfereringarna till egentliga hushåll ökade med 4 miljarder kronor och blev 76 miljarder kronor fjärde kvartalet. De transfereringar som ökade mest var *Bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd, Sjukpenning och rehabilitering* samt *Studiemedel*. Bidragen till *Föräldraförsäkring* och *Aktivitets- och sjukersättningar* samt *Etablering till vissa nyanlända invandrare* minskade mest.

Ökad sjukfrånvaro

Bidrag från anslaget *Sjukpenning och rehabilitering* ökade med 1 miljard kronor. Ökningen beror på tillfälliga regeländringar bland annat ersättning för karensavdrag samt ökad sjukfrånvaro. Utbrottet av covid-19 har inneburit fler startade sjukskrivningar. Regeringen har beslutat att införa en tillfällig ersättning för anställda som fått karensavdrag på sin sjuklön samt egenföretagare med karens i sjukperiodens början. De tillfälliga reglerna började tillämpas i april och gäller till och med februari 2021. Från och med 1 juni har ersättningsnivån höjts från 700 kronor per dag till 804 kronor per dag.

Fler studerar

Studiebidragen ökade med 0,6 miljarder kronor och uppgick till 4 miljarder kronor fjärde kvartalet. Förändringen berodde främst på att antalet studerande som fått utbetalning av generellt bidrag har ökat.

Volymökningen förklaras av olika faktorer; många av dem som invandrat till Sverige de senaste åren har börjat studera med studiemedel, fler utbildningsplatser inom ett flertal skolformer, arbetslösheten har ökat samt tillfälligt slopat fribelopp. Medel till fler utbildningsplatser har tillförts till följd av covid-19.

Den viktigaste förklaringen är de senaste årens migration. Många av de barn och ungdomar som kommit till Sverige har fyllt 20 år och har därmed möjlighet att få studiemedel. Den nya gymnasielagen innebär en möjlighet till uppehållstillstånd för vissa ensamkommande unga.

Aktivitets- och sjukersättning och Föräldraförsäkring minskade med 1,2 respektive 0,4 miljarder kronor under fjärde kvartalet.

Mer stöd till pensionärer

Garantipension till ålderspension och bostadstillägg till pensionärer ökade tillsammans med 0,6 miljarder kronor fjärde kvartalet. Ökningen var en följd av nya regler för bostadstillägg och äldreförsörjningsstöd som trädde i kraft från 1 januari 2020.

Etableringsersättning till vissa nyanlända invandrare minskade med 0,3 miljarder kronor fjärde kvartalet. Klimatbonus ökade med 0,3 miljarder kronor.

6.2.4 Ålderspensionssystemet

Fjärde kvartalet ökade den allmänna pensionsavgiften med 0,8 miljarder kronor till 33 miljarder kronor. Statliga ålderspensionsavgifter till ålderspensionssystemet ökade med 1,7 miljarder kronor fjärde kvartalet och uppgick till 7 miljarder kronor. Ålderspensionsavgifter för bidrag till arbetslöshetsersättning och aktivitetsstöd ökade med 1,1 miljarder kronor och Ålderspensionsavgifter för Sjukpenning och rehabilitering ökade med 1 miljard kronor.

Under utgiftspunkten ålderspensionssystemet redovisas statliga ålderspensionsavgifter för inkomstpensionssystemet, den allmänna pensionsavgiften och Pensionsmyndighetens förvaltningsanslag. Pensionsmyndighetens förvaltningsanslag är en transferering till socialförsäkringssektorn och ingår här från och med myndighetens bildande 2010.

6.3 Kapitaltransfereringar till utlandssektorn

Kapitaltransfereringar till övriga länder minskade med 0,1 miljarder kronor fjärde kvartalet och blev 0,4 miljarder kronor. Sidans minskade bistånd till Afrika förklarade förändringen mellan åren.

6.4 Kapitaltransfereringar inom Sverige

Kapitaltransfereringar inom Sverige uppgick fjärde kvartalet till 11 miljarder kronor vilket var 7 miljarder kronor högre än samma kvartal 2019. Hela förändringen återfanns under utgiftspunkten tillskott till företag.

Under perioden betalades 7 miljarder kronor ut i kapitaltillskott till statligt ägda företag varav 4,2 miljarder kronor betalades ut till SAS för att rekapitalisera bolaget. Minskat resande till följd av coronapandemin hade krympt bolagets intäkter och kapitaltillskottet syftade till att säkra SAS fortsatta verksamhet. Den minskade flygtrafiken har även påverkat Swedavias intäkter negativt. Bolaget fick 2,5 miljarder i kapitaltillskott under perioden för att bolaget ska kunna göra nödvändiga investeringar och underhåll för flygplansnätet. Även Statens bostadsomvandling fick ett kapitaltillskott på 0,3 miljarder kronor under fjärde kvartalet.

ESV gör Sverige rikare

- Vi har kontroll på statens finanser, utvecklar ekonomistyrningen och granskar Sveriges EU-medel.
- Vi arbetar i nära samverkan med Regeringskansliet och myndigheterna.